

Bond Beter Leefmilieu vraagt meer inspanningen voor waterkwaliteit

19 JANUARI 2021

Op zijn website trekt Bond Beter Leefmilieu aan de alarmbel omdat het niet goed gesteld is met de kwaliteit van onze waterlopen. “Ze behoren tot de vuilste van Europa. En met de stroomgebiedbeheerplannen die nu voorliggen, zal het nog minstens 20 jaar duren vooraleer het probleem is opgelost. Dat is onbegrijpelijk voor een welvarende regio als Vlaanderen”, zegt de milieuorganisatie.

Lees meer over: [water](#)

De stroomgebiedbeheerplannen geven vorm aan het waterbeleid in Vlaanderen. De plannen die nu voorliggen gaan over de periode 2022 tot 2027. In deze plannen legt de Vlaamse overheid de acties en maatregelen vast die het zal ondernemen om de kwaliteit van ons water te verbeteren en het risico op overstromingen en droogtes te verminderen. Sinds 15 september loopt er een openbaar onderzoek naar deze stroomgebiedbeheerplannen en dat gaat nog door tot 14 maart.

Bond Beter Leefmilieu (BBL) erkent dat er de afgelopen 20 jaar heel wat vooruitgang is geboekt op vlak van waterkwaliteit, maar stelt dat we er nog lang niet zijn. “De voorliggende stroomgebiedbeheerplannen bevatten te weinig concrete acties en maatregelen waardoor veel waterlopen tegen 2033 geen goede waterkwaliteit zullen bereiken”, klinkt het.

De ambitie die Vlaanderen toont in deze beheerplannen is volgens de milieuorganisatie ondermaats. “Voor slechts 15 van de 165 waterlopen wil men tegen 2027 de beoogde waterkwaliteit bereiken. Dat is nog geen 10 procent”, aldus BBL. De organisatie roept de overheid op om ambitieuzer te zijn en pleit voor een aantal extra inspanningen op drie fronten: huishoudens, industrie en landbouw. Woningen zonder riolering, industriële lozings en overbemesting door landbouw zijn volgens BBL de grootste oorzaken van de slechte waterkwaliteit.

Riolering: het venijn zit in de staart

“Op vlak van huishoudens werden de afgelopen 20 jaar miljarden geïnvesteerd om woningen aan te sluiten op de riolering en rioleringen op waterzuiveringsinstallaties”, legt Erik Grietens, expert ruimtelijke ordening bij de milieuorganisatie uit. “Dat zorgde voor een gevoelige verbetering van de waterkwaliteit, maar wil men nu de laatste 10 procent van de woningen aansluiten op de riolering, dan moeten er opnieuw miljarden worden geïnvesteerd. Het venijn zit hem duidelijk in de staart.”

Vooraf in landelijke gebieden zouden de kosten hoog oplopen omdat er veel meer kilometer riolering nodig is. “We betalen onze ruimtelijke wanorde dus cash aan riolering. Een echte betonschift naar de stads- en dorpskernen is een absolute noodzaak in het dichtbevolkte Vlaanderen”, meent de organisatie.

“ Een aantal gemeenten levert onvoldoende inspanningen op vlak van riolering. Dan zou het Vlaams Gewest in hun plaats moeten kunnen optreden

Erik Grietens - Bond Beter Leefmilieu

De Vlaamse stroomgebiedbeheerplannen hebben aandacht voor de noodzaak aan meer riolering door gemeenten ondersteuning aan te bieden om rioleringen aan te leggen, maar dat vindt Bond Beter Leefmilieu onvoldoende. “Een aantal gemeenten doet dit niet en dan zou het Vlaams Gewest in hun plaats moeten kunnen optreden. Dat moet als concrete actie worden opgenomen in de beheerplannen”, stelt Grietens.

Hij merkt ook op dat aansluiten van alle huizen op een gescheiden riolering, als gevolg van hoog oplopende kosten, wellicht een werk van vele jaren is. “In afwachting daarvan vragen we dat er geen nieuwbouw meer wordt gezet in straten waar nog geen riolering is, want dat gebeurt nu nog steeds. De Vlaamse regering moet dat wettelijk verbieden, want dit zorgt ervoor dat de waterkwaliteit verder achteruit boert, terwijl dit echt niet kan volgens de Europese waterrichtlijn.”

Industrie: daling van lozingen sinds 2015 stilgevallen

De afgelopen 20 jaar zijn de industriële lozingen sterk afgenomen, voor sommige vervuilende stoffen met meer dan 60 procent. Volgens BBL is dit te danken aan striktere lozingsnormen in de milieuwetgeving en in milieuvergunningen. “Bedrijven die wel nog lozen, moeten heffingen betalen en dat heeft heel wat bedrijven ertoe aangezet om te investeren in installaties die hun vervuiling verminderen”, legt Grietens uit.

“ Voor de industrie moet er verder gebouwd worden op het succesrecept uit het verleden: striktere lozingsnormen gecombineerd met hogere taken

Erik Grietens - Bond Beter Leefmilieu

Hij wijst er evenwel op dat de daling van de industriële lozingen sinds 2015 zo goed als stilgevallen is. “We pleiten ervoor dat het beleid verder bouwt op het succesrecept uit het verleden: striktere lozingsnormen in wetgeving en vergunningen, gecombineerd met hogere taken die kunnen vermeden worden door zelf afvalwater te zuiveren”, luidt het.

De milieuorganisatie betreurt dat de maatregelen voor de industrie zeer vaag zijn in het stroomgebiedplan. “Zo vaag zelfs dat het milieueffectenrapport (MER) niet kan beoordelen wat het effect ervan is. Dit komt omdat het maatregelenprogramma voor de industrie enkel generieke acties omvat, waarvan de impact op individuele bedrijven en hun lozingen niet ingeschat kan worden”, luidt het.

Landbouw: "afbouw veestapel is onvermijdelijk"

Bond Beter Leefmilieu merkt op dat het totale gebruik van stikstofbemesting van 2012 tot 2017 met 7 procent is toegenomen. “Onze waterlopen kunnen dat missen als kiespijn. Om dit hardnekkig probleem eindelijk aan te pakken, wordt een afbouw van de veestapel in Vlaanderen onvermijdelijk. Opnieuw zien we dat het stroomgebiedplan opnieuw heel erg op de vlakte blijft: ‘een duurzame landbouw is nodig’. Maar dat wordt niet concreet gemaakt, want men mag niet vooruitlopen op het toekomstig mestbeleid (MAP7)”, stelt Erik Grietens.

Volgens het MER is het aanscherpen van de bemestingsnormen met -10 tot -30 procent nodig, afhankelijk van het soort gebied, zo weet BBL. De organisatie vraagt ook een bemestingsvrije en teeltvrije strook van telkens 3 meter langs alle waterlopen. Vandaag is die 1 meter. “Daar moet ook controle op gebeuren. Dit soort doelstellingen en maatregelen moet absoluut opgenomen worden in het stroomgebiedbeheerplan als we enige vooruitgang willen boeken”, besluit de milieuorganisatie.

Otters, bevers en vissen in Vlaamse waterlopen: is het echt zo slecht gesteld met de waterkwaliteit?

Naar aanleiding van de oproep van de Bond Beter Leefmilieu om meer concrete acties en maatregelen op te nemen in de stroomgebiedbeheerplannen, stelt De Morgen zich de vraag of het écht zo slecht gesteld is met de waterkwaliteit in Vlaanderen. "Wie oud genoeg is, zal het zich vast nog herinneren: de Vlaamse rivieren waren tot in de jaren '90 open riolen waar slechts uitzonderlijk eens een vis in zwom", schrijft de krant.

Ondertussen bereiken ons heel wat berichten dat zeldzame en uitgestorven diersoorten opnieuw in en langs de Vlaamse waterlopen worden gespot. "De otter keerde terug naar de Durmevallei en de bever naar de Dijle. Ook kwetsbare ijsvogels groeien in aantallen. In de Schelde is opnieuw de fint en de meivis waargenomen. Zelfs langs de sterk vervuilde Dender en Zenne zie je opnieuw vissers langs de over zitten. Dat duidt er toch op dat de waterkwaliteit opnieuw goed genoeg is voor vissen om erin te leven en dat andere soorten opnieuw genoeg vis hebben om op te jagen?", vraagt De Morgen zich af. Volgens Erik Grietens van BBL mogen we ons niet laten verblinden door die successen. "Dat er een grote vooruitgang is geboekt, is logisch. De Vlaamse waterlopen waren gewoon biologisch dood. Maar we zijn nog steeds ver af van wat Europa als standaardrichtlijn voor waterkwaliteit vooruitschuift. België is één van de rode lantaarns in Europa", stelt hij. De Vlaamse Milieumaatschappij erkent dat de deadline die Europa tegen 2027 oplegt op vlak van waterkwaliteit wellicht niet zal gehaald worden. "Maar de Europese normen zijn dan ook héél streng", zegt VMM-woordvoeder Katrien Smet. "Maar het is ook niet dat we niets bereiken: iedereen kan vaststellen dat we een grote vooruitgang maakten. Er is nog veel verbetering mogelijk, maar tegelijk moeten we de haalbaarheid en de betaalbaarheid afwegen", aldus nog Smet.

Bron: Bond Beter Leefmilieu / De Morgen

Beeld: Natuurpunt

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • [02 552 81 91](tel:025528191)
M • info@vilt.be

Volg ons op:

[screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/](https://www.facebook.com/vilt.nieuws/)

[screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws](https://twitter.com/vilt_nieuws)

[screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/](https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/)